

Ga je droom achterna

Rond de veertig waren Jesse en Marleen van Muylwijck toen ze het gevoel kregen dat het tijd was voor een nieuwe uitdaging. Ze besluiten hun woonplaats Vledderveen in de provincie Drenthe te verruilen voor Courtenay op Vancouver Island. Hun avontuurlijke instelling had hen al eerder in Canada gebracht, een land waar ze zich thuis voelden.

Voor Jesse waren de reizen in Canada een bevestiging van de prachtige foto's uit *National Geographic*, die hem in zijn jonge jaren al fascineerden. "Wat mij aansprak waren de ruimte, de rust, de stilte en de prachtige natuur die het land biedt. En de vriendelijke mensen die op een relaxte manier met elkaar omgaan." Voor Marleen was het

ook liefde op het eerste gezicht met Canada. "Ik ben nog eens alleen op reis naar Canada geweest, om de omgeving beter te verkennen. Daarna ben ik in een afgelegen gebied, dat alleen per vliegtuig te bereiken is, een week gaan paardrijden; een fantastische ervaring." Jesse vult aan: "Natuurlijk was de familie verrast, maar ze keken er ook weer

niet van op. We houden van uitdagingen en ik had bewezen dat ik al tekenend, trekkend samen met Marleen over de wereld, onze kost kon verdienen.” Tijdens de oriëntatie waren landen als Australië en Nieuw-Zeeland ook ter sprake geweest, maar ze vielen al snel af vanwege de lange afstanden. En met Portugal en de Canarische Eilanden bleken ze niet de nodige klik te hebben. “Onder het motto: ‘Ga je droom achterna, maar nooit onbezonnen’, hebben we in juli 2002 onze emigratieplannen naar Canada in werking gezet. We zijn niet bang om risico’s te nemen, maar het moet wel met een zekere mate van controle gebeuren. En ik benadruk hier dat we niet vanwege een afkeer tegen Nederland zijn vertrokken. Het is ons puur te doen om het avontuur en om onze horizon te verbreden. We beschouwen onze emigratie als een soort van ontdekkingsreis.”

Wonen

Na verschillende reizen door Canada was het de familie van Muylwijck duidelijk dat hun nieuwe

woonsteking op Vancouver Island zou liggen. Het werd de plaats Courtenay in de Comox Valley. De Comox Valley telt zo’n 65.000 inwoners en kent drie verschillende kernen waarvan Courtenay er één is. “Je treft er alle voorzieningen aan die van belang en interessant zijn, maar uiteindelijk gaf de prachtige natuur rondom Courtenay de doorslag. We wonen aan zee en dicht bij een prachtig skigebied. Bovendien heeft Courtenay een vliegveld, waardoor Vancouver gemakkelijk te bereiken is. Ook is in de directe omgeving iets van de geschiedenis van het eiland terug te vinden.” Van de eerste bevolkingsgroep, die 10.000 jaar geleden tijdens de ijstijd via de Beringstraat uit Azië zich in Canada vestigden, wonen op Vancouver Island veel nakomelingen. Deze worden de *First Nations* genoemd. Door overlevering is veel bewaard gebleven over hoe deze bevolkingsgroepen woonden en leefden. Op Vancouver Island wonen drie hoofdgroepen, hoofdzakelijk in reservaten. In de Comox Valley is ook zo’n gemeenschap.

‘Uiteindelijk gaf de prachtige natuur rondom Courtenay de doorslag’

Tijdens één van hun oriëntatiereizen hadden Jesse en Marleen ook de plek waar ze wilden wonen bepaald. Het was toen nog te vroeg om een woning te kopen, maar dat hebben ze heel systematisch aangepakt. “Met een plattegrond van Courtenay en omgeving hebben we veertien dagen lang allerlei delen van het gebied verkend, en beoordeeld of we daar zouden willen wonen. De straten die ons aanspraken kregen een plusje. Eenmaal terug in Nederland”, vervolgt Marleen, “volgde ik de huizenmarkt via internet nauwkeurig. Daarbij kwam

ik erachter dat er ook huizen op de markt kwamen die niet via de makelaardij werden verkocht. Op die site vonden we uiteindelijk een woning die ons erg aansprak in een straat die we op de kaart twee plusjes hadden gegeven.” Nadat het contact was gelegd met de eigenaar vloog Marleen in de zomer van 2005 naar Canada om het huis verder te beoordelen. Na overleg met Jesse, die de woning dus niet van binnen had gezien, heeft ze uiteindelijk haar handtekening onder de koopakte geplaatst.

Verwachtingen

Toen ze naar Canada vertrokken hadden Jesse en Marleen geen specifieke verwachtingen. Ze vertrokken met een open mind en stonden open voor andere culturen en opvattingen. Canada is een enorm land en vrij snel nadat ze er kwamen wonen, gunden Jesse en Marleen zich

met de kinderen hun eigen integratiecursus. “We vlogen van de westkust (British Columbia) naar de oostkust (Newfoundland), een reis van minimaal zes uur. Aan de oostkust zaten we trouwens dicht bij ons oude huis in Nederland dan bij ons nieuwe huis aan de westkust – kun je nagaan hoe groot Canada is! In Newfoundland kochten we een camper, en vervolgens zijn we negen weken lang dwars door het land gereisd om Canada beter te leren kennen. Een geweldige ervaring en nuttig om te zien hoe verschillend de provincies zijn. Bossen, meren, prairies en bergen wisselen elkaar af. De steden hebben ook hun eigen karakter. Zo is een stad als Toronto tamelijk hectisch, terwijl Vancouver veel rustiger is. Ook is Toronto erg Amerikaans, terwijl Montreal veel Europees doet. Het meest opvallend is dat de mensen tijd voor elkaar hebben en beleefder zijn dan in Nederland. Canada

is een relaxed land. Bij een kruising van wegen bijvoorbeeld geldt vaak dat degene die het eerst stopt, ook het eerst mag doorrijden. Daar krijg je heel ander rijgedrag van. Ook vraagt men na de begroeting vaak *how are you today*. Men is snel in voor een praatje en besteedt tijd aan je”, vertelt Jesse enthousiast. Opvallend vindt hij ook dat in de supermarkten de boodschappen voor je worden ingepakt en voor oudere mensen zelfs naar de auto gedragen. In vergelijking met Nederland waar alles direct klaar moet zijn, is volgens Jesse in Canada de tijdsfactor minder dwingend. “Ik merk het ook bij het maken van cartoons. In Nederland wil men een tekening het liefst gisteren klaar hebben; in Canada zit er bij een opdracht minder druk op de ketel.”

Het leven

Als nieuwkomer kwamen ze in een straat terecht waar emigranten en nakomelingen wonen uit diverse

streken van de wereld. Mensen van Duitse, Franse of Chinese komaf, immigranten die geboren zijn in Engeland, de Verenigde Staten of Macedonië. Het huis waar ze wonen is een houten villa in een straat met gelijksoortige woningen. De huizen geven direct uitzicht over de Strait of Georgia naar het vasteland van Canada. “Het is een bijzonder gezellige straat en elk jaar organiseren we een gezamenlijke BBQ. Ieder neemt dan eigen eten mee, zoals dat hier gebruikelijk is. Er is in de zomer in Comox een weekend lang een cultureel festival met kunst en muziekoptredens waarbij Jesse cartoons maakt.

Op deze manier leg je allerlei contacten. Bovendien leren we door de kinderen, via de scholen, muziek- en sportverenigingen veel nieuwe mensen kennen. Zelf ben ik lid geworden van een paardrijdclub,” vertelt Marleen.

Natuur is het sleutelwoord in Courtenay, geeft Jesse aan. “De omgeving waar we wonen is rijk aan

planten, vogels en andere dieren. Zo kom je hier vaak herten op de weg tegen. En aan het eind van deze straat staat een zeshonderd jaar oude boom, waar in de top een witkopadelaar-paar nestelt.” De Strait of Georgia, waar ze op uitkijken, is een zeestraat waar je met je kajak of Canadese kano kunt peddelen. Dat doen ze graag. “Soms zien we daarbij zeehonden of zeeleeuwen. Verderop langs de kust van dit eiland kun je ook orca’s en walvissen zien. En op vijfenveertig minuten rijden hebben we de bergrug van Vancouver Island waar we van december tot april kunnen skiën. Yip en Bo zijn er al steengoed in.”

‘De kunst van mijn werk is zaken op zijn kop te zetten’

Canada is absoluut een land voor buitenmensen volgens Jesse en Marleen. “Daar moet je zelf soms wel wat voor doen. Omdat we een eindje uit de stadskern wonen hebben we een put geslagen voor ons drinkwater, met allerlei filters om het water te zuiveren, en voorzien we in onze eigen houtvoorraad. Zoals echte Canadezen hebben wij ook een houtkachel, waar we zelf het hout voor hakken en splijten.”

Het werk

Voordat Jesse naar Canada vertrok was hij al een vermaard striptekenaar/cartoonist in Nederland. Van zijn meest bekende en succesvolle strip ‘De Rechter’ heeft hij in zeventien jaar ruim vijfduizend afleveringen geschreven en getekend. De Rechter verschijnt dagelijks in veertien regionale kranten, waarmee hij elke dag 3,5 miljoen lezers in Nederland bereikt. Jaarlijks worden ze gebundeld in een boek, waar inmiddels vijftien delen van zijn verschenen.

Zijn werk omvat meer dan alleen het tekenen en schrijven van strips. Hij tekent ook cartoons in opdracht en treedt op als *stand up*-cartoonist. Bij dit laatste gaat Jesse als volgt te werk. Hij wordt uitgenodigd door bedrijven die een evenement organiseren. Tijdens zo’n bijeenkomst luistert hij scherp, bedenkt ter plekke cartoons over de besproken problematiek en tekent deze onmiddellijk uit. Het resultaat wordt vervolgens gepresenteerd op wanden, flip-overs of projecties. De beelden zeggen vaak meer dan woorden en vormen veelal een stimulans om gericht verder te werken. Voor deze werkzaamheden krijgt hij opdrachten uit Nederland en ook uit de Verenigde Staten en Canada. Door de hoeveelheid werk krijgen Jesse en Marleen amper de tijd om echt aan marktwerking te doen.

“De kunst van mijn werk is zaken op zijn kop te zetten. Stevig relativeren en daar zijn de Canadezen en Amerikanen ook goed in. Dus mijn cartoonwerk spreekt ook in de Verenigde Staten en Canada aan, ondanks de talloze culturele verschillen.”

De inspiratiebron voor zijn strip De Rechter is het wereldtoneel met al zijn maatschappelijke en politieke gebeurtenissen. “Van belang is om op afstand alles goed te blijven volgen. Met de schotel volg ik dagelijks het Nederlandse nieuws dat via BVN TV wordt uitgezonden. Zo zijn het NOS-Journaal en programma’s als Nieuwsuur en Pauw & Witteman verplichte nummers voor me. Verder luister ik naar Radio1 en lees ik de kranten via het internet. Dat alles wordt vanaf huis gerealiseerd met Marleen als regisseur om alle commerciële en administratieve werkzaamheden in goede banen te leiden. Heerlijk toch?”

Door hun werk is, ondanks het vertrek, de band met Nederland stevig gebleven. Jesse en Marleen voelen zich op twee manieren bevoorrecht. Enerzijds omdat ze uit vrije wil een besluit tot emigreren konden nemen en anderzijds omdat ze hun werk in een laptop overal mee naartoe kunnen nemen.

‘Een accountant die meedenkt verdient ook in Canada geld voor je’

Dat reizen en werken gebeurde al voor hun emigratie en in Canada zetten ze dit voort. Ze vertrokken naar een land met een plezierige leefomgeving, waar ze hun werk konden blijven doen. En dit lukt gewoon. Een voorbeeld. “Aangezien de krant driehonderd keer per jaar een strip nodig heeft, kan het werk niet gemakkelijk even stoppen. Door het draadloos internet is dit toch eenvoudig te realiseren. Laatst gingen we met het hele gezin op vakantie naar het Canadese poolgebied. Overdag leerden we op de ijsvlakten hoe we poolhonden moesten mennen. ’s Avonds ging Jesse weer aan de slag en mailde hij zijn strip vanuit onze *wireless* blokhut, zodat er

de volgende dag weer een strip in de kranten kon verschijnen. Dit zijn de zegeningen van deze tijd,” vertelt Marleen.

Ook ten aanzien van de juridische bedrijfsvorm regelt Marleen alles. Het oprichten van een eigen bedrijf is vrij eenvoudig. Men vraagt een *business*-nummer en een belastingnummer aan en vervolgens vindt er nog een controle van de bedrijfsnaam plaats. Aanvankelijk hadden ze een *partnership* opgezet, dat voor beiden alle voordelen had van een eenmanszaak. Hun accountant adviseerde vervolgens om de vennootschap onder firma om te zetten in een *Limited Company*, een soort B.V.. “Een accountant die meedenkt verdient ook in Canada geld voor je,” benadrukt Marleen.

Dienstbaarheid

Dienstbaarheid tref je volgens Jesse en Marleen in alle lagen van de samenleving aan. Hier wordt van jongs af aan veel aandacht aan besteed, zowel op de basis- als op de middelbare school. Zo zijn beleefdheid en vriendelijkheid belangrijke waarden die bijgebracht worden. Dit gebeurt ook in de vorm van projecten op school, waarin centraal staat hoe je met elkaar omgaat. “Samen muziek maken is één van die voorbeelden. Zo heeft elke middelbare school hier een eigen orkest en een eigen koor, en er worden zelfs bandjes opgericht. Onze dochter Yip van vijftien speelt schuiftrumpet bij de *high school jazzband*, waarmee ze regelmatig optreedt. Als Bo naar de middelbare school gaat wil hij ook graag bij de band, als pianist. Verder wordt er veel aan toneel en musicals gedaan. Bovendien wordt van je verwacht dat je dienstbaar bent aan de lokale gemeenschap. Zo helpen we mee voor de sportverenigingen en de band waar onze kinderen bij zitten. Kinderen en ouders doen daar veel voor, vooral in de vorm van zogenaamde *fundraisers*, allerlei manieren om

geld bij elkaar te krijgen, variërend van chocola of bloembollen langs de deur verkopen tot speciale avonden met veilingen en verlotingen,” vertelt Jesse.

Canadese verhalen

Ook heeft Jesse nog een bijzonder project gedaan. Op de basisschool aan leerlingen in de leeftijd van acht tot twaalf jaar heeft hij workshops striptekenen gegeven. Hij gaf ze drie weken les, waarbij de leerlingen hun eigen strip schreven en tekenden, op basis van verhalen uit hun eigen familiegeschiedenis. Ze interviewden daarvoor hun ouders of grootouders, en bewerkten deze verhalen tot strips, thuis en in de klas. Tweehonderd posters met een grote diversiteit aan verhalen was het eindresultaat. “Een daverend succes! Niet alleen de kinderen waren enthousiast, maar ook journalisten van kranten, TV en radio kwamen erop af. Dit resulteerde erin dat de strips tentoongesteld werden in het Courtenay Museum

en in een galerie in Vancouver voor kinderkunst. Marleen heeft er een boekje van gemaakt. Indirect kreeg ik hiermee extra bekendheid. Tegelijkertijd leerden de kinderen dat ze met stripverhalen hun familiegeschiedenis konden leren kennen en bewaren. Ik ben best trots op dit project, en de kinderen en hun familie gaf het veel voldoening.”

Balans

Jesse en Marleen hebben zeker het *feel at home* gevoel in Canada. Het moeilijkste onderdeel in het besluitvormingsproces vormde het achterlaten van familie en vrienden. Nu blijkt dat, ondanks het feit dat ze aan de andere kant van de plas wonen, de band met vrienden en familieleden, zelfs met neven en nichten, sterker en intensiever is geworden. “Op het moment dat je elkaar bezoekt is er ook meer tijd voor elkaar. Bovendien is het werk altijd een bindende factor met Nederland gebleven en

dat bleek als houvast te fungeren. We hoefden onszelf niet opnieuw uit te vinden, waardoor het aanpassingsproces heel soepel is verlopen. Persoonlijke eigenschappen die bij een emigratie zeker helpen zijn flexibiliteit, openheid, nuchterheid, een praktische instelling, van aanpakken weten en enthousiasme. Vooral het laatste werkt aanstekelijk op anderen, waardoor het ook weer gemakkelijker is om zaken gedaan te krijgen. Je moet je wel realiseren dat het Engels in de praktijk kan tegenvallen. Ook al denk je dat je Engels vloeiend is, het gemis aan kennis van bepaalde uitdrukkingen en de snelheid waarmee soms gesproken wordt, kunnen in het begin zeker een confrontatie zijn. Maar ons werk in een omgeving kunnen doen waar het leefklimaat plezierig is en de natuur voelbaar, is een groot winstpunt van onze emigratie. Het geeft een relaxed en prettig gevoel,” aldus een tevreden Marleen.

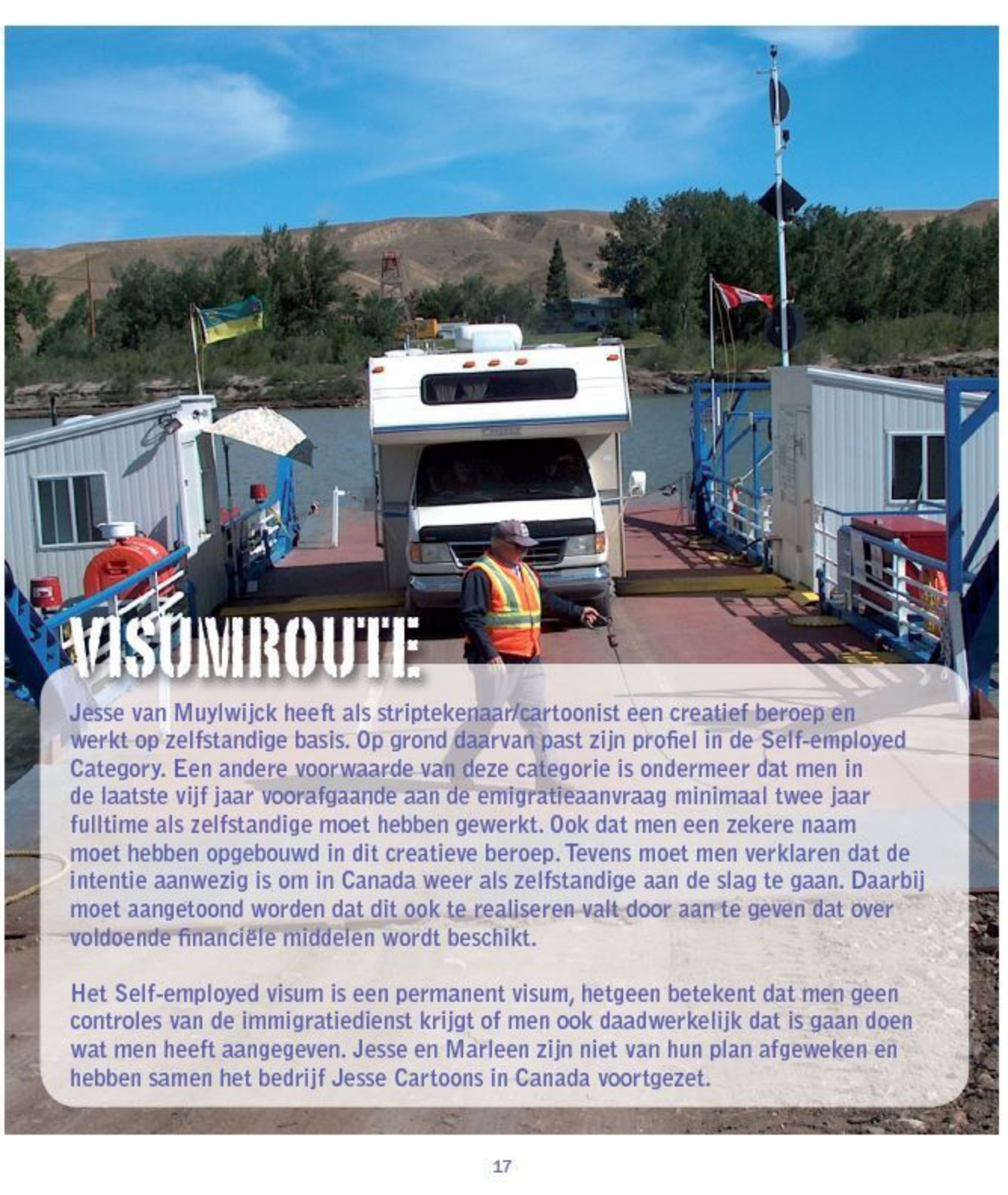
Het gezin mist Nederland niet echt. Voor de strip blijven ze elke dag met het land bezig. Bovendien komen ze voor hun werk nog vaak in Nederland. Wat ze wel missen zijn bijvoorbeeld kroketten en Nederlandse kaas. Of een gezellig bruin kroegje en de terrasjes. Ook de Hema, als het om kleding voor de kinderen gaat. “Door in Canada te wonen en te

leven ga je Nederlandse zaken wel beter waarderen. Ons valt op dat Nederland meer creativiteit kent. De Nederlander is origineler. Dat geldt op veel terreinen. Anderzijds moet gezegd worden dat met name Vancouver een florerende filmindustrie kent en een voorloper is op het gebied van animatietechnieken. Sommige Amerikaanse films worden ook in Canada gedraaid vanwege de gunstige arbeidsvoorwaarden. Canadezen zijn erg vriendelijke mensen, tonen bescheidenheid en treden minder snel op de voorgrond dan Amerikanen. De meeste Canadezen kennen Nederland niet. Wat ze weten is dat het *liberal* is. Voor hen betekent het dat er veel mag en kan. Ze kijken ook wel op tegen Europa vanwege de innovatiekracht, en de rijkdom aan cultuur en historie.”

In Canada onderhoudt het gezin de band met Nederland door contacten met het Nederlands consulaat in Vancouver en door hun lidmaatschap van de *Dutch Business Club* in Vancouver. Voor de Nederlandse Club heeft Jesse een lezing gegeven over zijn beroep.

‘Je moet je wel realiseren dat het Engels in de praktijk kan tegenvallen’

“Voor onze zoon Bo ging het Nederlandse bloed echt sneller stromen tijdens de Olympische Winterspelen (2010)”, vertelt Marleen. “Zeker toen het goud werd bij het schaatsen. Bo was helemaal in het oranje, terwijl Yip een roodwitte supporterstrui van Canada droeg. Ons gezin heeft meer met voetbal dan met ijshockey en ook weer meer met skiën en snowboarden dan met curling. Zolang we geen Canadees zijn, blijven we stemmen bij de verkiezingen in Nederland. Dat blijft nog wel een poosje zo, want we zijn voorlopig niet van plan het Canadees paspoort aan te vragen.”

VISUMROUTE

Jesse van Muylwijk heeft als striptekenaar/cartoonist een creatief beroep en werkt op zelfstandige basis. Op grond daarvan past zijn profiel in de Self-employed Category. Een andere voorwaarde van deze categorie is ondermeer dat men in de laatste vijf jaar voorafgaande aan de emigratieaanvraag minimaal twee jaar fulltime als zelfstandige moet hebben gewerkt. Ook dat men een zekere naam moet hebben opgebouwd in dit creatieve beroep. Tevens moet men verklaren dat de intentie aanwezig is om in Canada weer als zelfstandige aan de slag te gaan. Daarbij moet aangetoond worden dat dit ook te realiseren valt door aan te geven dat over voldoende financiële middelen wordt beschikt.

Het Self-employed visum is een permanent visum, hetgeen betekent dat men geen controles van de immigratiedienst krijgt of men ook daadwerkelijk dat is gaan doen wat men heeft aangegeven. Jesse en Marleen zijn niet van hun plan afgeweken en hebben samen het bedrijf Jesse Cartoons in Canada voortgezet.